

Warszawa, 01-03-2023 r.

**BIURO
RZECZNIKA PRAW OBYWATELSKICH**
Zastępca Rzecznika Praw Obywatelskich
Valeri Vachev

XI.070.1.2023.ASZ/MK

Pani
Anna Schmidt
Pełnomocnik Rządu
do Spraw Równego Traktowania
ePUAP

Szanowna Pani Minister!

Pragnę wyrazić podziękowanie za zainicjowany przez Panią Minister, pismem z dnia 21 lutego 2023 r. (znak: BRT-I.070.5.3.2023.PK), dialog międzyinstytucjonalny na temat projektu dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie norm dotyczących organów ds. równości w dziedzinie równego traktowania i równości szans kobiet i mężczyzn w zakresie zatrudnienia i pracy oraz uchylającej art. 20 dyrektywy 2006/54/WE i art. 11 dyrektywy 2010/41/UE¹ oraz projektu dyrektywy Rady dotyczącej norm funkcjonowania organów ds. równości w obszarze równego traktowania osób bez względu na pochodzenie rasowe lub etniczne, równego traktowania osób w dziedzinie zatrudnienia i pracy bez względu na wyznawaną religię lub światopogląd, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną, równego traktowania kobiet i mężczyzn w dziedzinie zabezpieczenia społecznego oraz w zakresie dostępu do

---

¹ COM(2022) 688 final.

towarów i usług oraz dostarczania towarów i usług, oraz uchylającej art. 13 dyrektywy 2000/43/WE i art. 12 dyrektywy 2004/113/WE² (dalej jako: „projekty”).

Te dwa równoległe wnioski Komisji Europejskiej wyznaczają minimalne wymogi funkcjonowania organów ds. równości, aby zwiększyć ich skuteczność i zagwarantować ich niezależność w celu wzmocnienia stosowania zasady równego traktowania wynikającej z dyrektyw: 79/7/EWG³, 2000/43/WE⁴, 2000/78/WE⁵, 2004/113/WE⁶, 2006/54/WE⁷ i 2010/41/UE⁸ (art. 1 ust. 1). Cel i przedmiot wskazanych projektów stawia je w centrum zainteresowania Rzecznika Praw Obywatelskich (dalej jako: „RPO”) jako organu do spraw równości w rozumieniu relewantnych przepisów prawa UE. Dlatego poniżej pozwalam sobie odnieść się do tych kwestii objętych

---

² COM(2022) 689 final.

³ Dyrektywa Rady z dnia 19 grudnia 1978 r. w sprawie stopniowego wprowadzania w życie zasady równego traktowania kobiet i mężczyzn w dziedzinie zabezpieczenia społecznego, Dz. Urz. UE L 6 z 10.1.1979, s. 24.

⁴ Dyrektywa Rady 2000/43/WE z dnia 29 czerwca 2000 r. wprowadzająca w życie zasadę równego traktowania osób bez względu na pochodzenie rasowe lub etniczne, Dz.U. L 180 z 19.7.2000, s. 22.

⁵ Dyrektywa Rady 2000/78/WE z dnia 27 listopada 2000 r. ustanawiająca ogólne warunki ramowe równego traktowania w zakresie zatrudnienia i pracy, Dz. Urz. L 303, 2.12.2000, s. 16.

⁶ Dyrektywa Rady 2004/113/WE z dnia 13 grudnia 2004 r. wprowadzająca w życie zasadę równego traktowania mężczyzn i kobiet w zakresie dostępu do towarów i usług oraz dostarczania towarów i usług, Dz.U. L 373 z 21.12.2004, s. 37.

⁷ Dyrektywa 2006/54/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 5 lipca 2006 r. w sprawie wprowadzenia w życie zasady równości szans oraz równego traktowania kobiet i mężczyzn w dziedzinie zatrudnienia i pracy, Dz.U. L 204 z art.26.7.2006, s. 23

⁸ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/41/UE z dnia 7 lipca 2010 r. w sprawie stosowania zasady równego traktowania kobiet i mężczyzn prowadzących działalność na własny rachunek oraz uchylająca dyrektywę Rady 86/613/EWG, Dz.U. L 180 z 15.7.2010, s. 1.

projektami, które w mojej ocenie są najbardziej newralgiczne z punktu widzenia pozycji ustrojowej Rzecznika Praw Obywatelskich. Jednocześnie nadmieniam, iż będę kontynuował prace w celu przygotowania szczegółowego stanowiska wobec przedmiotowych wniosków, w szczególności w perspektywie ich implikacji dla zakresu kompetencji i sposobu funkcjonowania RPO jako organu do spraw równości. Będę przy tym zobowiązany za przekazanie wszelkich uwag, jakie mogą być w tym zakresie istotne, w szczególności wynikających z prac prowadzonych w ramach wspomnianej w piśmie Pani Pełnomocnik Grupy Roboczej ds. Społecznych.

Zobowiązanie do przeprowadzenia analizy aktualnego modelu prawno-instytucjonalnej ochrony przed dyskryminacją wynika także z ustanowionego przez rząd Krajowego Programu Działań na rzecz Równego Traktowania na lata 2022 – 2030⁹, zwłaszcza zadania polegającego na konsultacjach eksperckich obecnego brzmienia ustawy z dnia 3 grudnia 2010 r. o wdrożeniu niektórych przepisów Unii Europejskiej w zakresie równego traktowania¹⁰, założonego na lata 2022-2024, czy analizy ustawodawstwa i orzecznictwa w kontekście zasady równego traktowania, realizowanego od 2022 r. W związku z tym, już na tym etapie, chciałbym zapytać o efekty dotychczas przeprowadzonych działań w tym zakresie.

Chciałbym przy tym wyraźnie zaznaczyć, że w ocenie Rzecznika Praw Obywatelskich inicjatywa Komisji Europejskiej, poprzedzona szerokimi konsultacjami oraz mająca na celu wzmocnienie i ujednoczenie wysokiego poziomu ochrony jednostek w Unii Europejskiej i jednej z najważniejszych zasad horyzontalnych UE – niedyskryminacji, zasługuje na poparcie. Trzeba bowiem pamiętać, że ze względu na szeroki margines swobody pozostawiony państwom członkowskim przy wdrażaniu przepisów unijnych powołujących organy ds. równości, w poszczególnych państwach członkowskich istnieją znaczne różnice pod względem ich kompetencji, uprawnień, kierownictwa, niezależności, zasobów, dostępności i

---

⁹ Uchwała nr 113 Rady Ministrów z dnia 24 maja 2022 r. w sprawie ustanowienia Krajowego Programu Działań na rzecz Równego Traktowania na lata 2022-2030, M.P. 2022 poz. 64.

¹⁰ Dz.U. 2020 poz. 2156, t.j.; dalej jako: „ustawa o równym traktowaniu”.

skuteczności¹¹. Tym samym poziom ochrony przed dyskryminacją, egzekwowania przepisów dyrektyw, działań promujących równość i zwiększających świadomość ogółu społeczeństwa i instytucji krajowych jest zróżnicowany w poszczególnych państwach UE. Rzecznik Praw Obywatelskich stoi na stanowisku, że implementacja rozwiązań korzystnych dla obywateli UE wymaga naszego pełnego zaangażowania, zwłaszcza jeśli – tak jak w przedmiotowej sprawie – implikuje konieczność modyfikacji istniejących rozwiązań ustrojowych. Zapewnienie dostępu do skutecznego instytucjonalnego mechanizmu ochrony przed dyskryminacją, którego elementem pozostają organy ds. równości, niezależnie od sfery – publicznej czy prywatnej – jej zaistnienia wymaga analizy w zakresie mandatu krajowej instytucji ds. równości oraz rozważenia ustanowienia nowych rozwiązań w celu pełnego wdrożenia standardu unijnego, z uwzględnieniem uwarunkowań prawa krajowego.

I. Uwagi ogólne

W świetle projektów państwa członkowskie są zobowiązane do wyznaczenia organu lub organów ds. równości, które mogą wchodzić w skład agencji odpowiedzialnych na poziomie krajowym za ochronę praw człowieka lub ochronę praw jednostki (art. 2 ust. 1). Organy właściwe w sprawach przeciwdziałania naruszeniom zasady równego traktowania w Polsce wskazuje art. 18 ust. 1 ustawy o równym traktowaniu, wymieniając Rzecznika Praw Obywatelskich i Pełnomocnika Rządu ds. Równego Traktowania. Wypada zauważyć, że – uwzględniając zwłaszcza podkreślany w art. 3 projektów wymóg niezależności, ale też określony ustawami zakres kompetencji – w świetle krajowych uregulowań prawnych jedynie RPO może być uznany za organ ds. równości w rozumieniu przepisów UE (obowiązujących i projektowanych).

Co istotne, mandat równościowy RPO należy przy tym rozpatrywać przez pryzmat uregulowań konstytucyjnych – zwłaszcza art. 80 Konstytucji RP – i

---

¹¹ Zob. <https://equineteurope.org/publications/brochure-equality-bodies-promoting-equality-in-europe/> [dostęp: 28.02.2023 r.].

ustawowych, przede wszystkim ustawy o równym traktowaniu i ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich¹².

Działania RPO jako organu ds. równości koncentrują się wokół takich przesłanek dyskryminacji jak: płeć, rasa, pochodzenie etniczne, narodowość, religia, wyznanie, światopogląd, niepełnosprawność, wiek i orientacja seksualna. Należy jednak mieć na uwadze, że art. 32 ust. 2 Konstytucji zakazuje dyskryminacji z jakiegokolwiek przyczyny. W związku z tym RPO może podjąć działania w przypadkach gorszego traktowania osoby także z innych niż wyżej wymienione przyczyn, jak np. stan zdrowia, status materialny czy doświadczenie migracyjne.

Zakres mandatu RPO jako organu równościowego wyznacza granica w postaci naruszenia praw i wolności jednostki przez działania podmiotów publicznych (art. 80 Konstytucji RP). Oznacza to, że art. 80 Konstytucji nie przyznaje prawa do wystąpienia do RPO w razie naruszenia praw lub wolności w wymiarze horyzontalnym, to jest przez inne podmioty prywatne¹³. Poza zakresem kompetencji RPO pozostają więc działania lub zaniechania osób fizycznych czy też innych podmiotów prawa prywatnego, nawet wtedy, gdy godzą one w prawa lub wolności innych osób. Biorąc pod uwagę pozycję ustrojową RPO, Rzecznik może jedynie badać działalność organów lub instytucji, do których ustawowych obowiązków należy realizacja praw i wolności z tego punktu widzenia, tj. czy wykonują one ciążące na nich w tym zakresie z mocy prawa obowiązki, a więc czy w odpowiedni sposób reagują na naruszenie owych praw i wolności. Uwaga Rzecznika skupia się więc w tym przypadku przede wszystkim na ocenie prawidłowości reakcji organu obowiązane do przestrzegania praw i wolności¹⁴, w tym prawa do równego traktowania. Ograniczone kompetencje RPO w zakresie reagowania na dyskryminację w kontekście relacji horyzontalnych podkreśla art. 11 ust. 2 ustawy o RPO. Przepis ten został wprowadzony do ustawy o równym traktowaniu wobec zgłaszanych już uprzednio

---

¹² Dz.U. 2020 poz. 627, t.j. ze zm.; dalej jako: „ustawa o RPO”.

¹³ J. Trzcíński, M. Wiácek [w:] Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej. Komentarz. Tom II, wyd. II, red. L. Garlicki, M. Zubik, Warszawa 2016, art. 80.

¹⁴ S. Trociuk [w:] *Ustawa o Rzeczniku Praw Obywatelskich. Komentarz, wyd. II*, LEX/el. 2020, art. 1.

przez Rzecznika, na etapie prac nad ww. ustawą, uwag formułowanych z uwzględnieniem normy konstytucyjnej wyznaczającej zakres działania RPO.

Wątpliwości co do konsekwencji wskazanych uwarunkowania prawnych w perspektywie obowiązku poprawnej implementacji dyrektyw równościowych, przewidujących obowiązek powołania organów ds. równości, a także skuteczności ochrony przed dyskryminacją wszystkich osób jej doświadczających, są przez Rzecznika Praw Obywatelskich podnoszone od dawna. Artykułowane były m.in. w powołanym wyżej raporcie „Ochrona przed dyskryminacją w Polsce. Stan prawny i świadomość społeczna”, w którym RPO m.in. sformułował postulat wyodrębnienia niezależnego organu władzy publicznej, który posiadać będzie kompetencję do merytorycznego rozpatrywania spraw dotyczących naruszenia zasady równego traktowania – tak w relacjach wertykalnych, jak i horyzontalnych – w celu implementacji relewantnych dyrektyw równościowych¹⁵. Wydaje się, że trwające prace nad projektami, których dotyczy poniższe wystąpienie, aktualizują potrzebę poddania tej kwestii pogłębionej analizie i doprecyzowaniu.

II. Uwagi szczegółowe

Państwa członkowskie podejmują działania zapewniające, aby organy ds. równości były niezależne i wolne od zewnętrznych wpływów, w szczególności w odniesieniu do ich struktury prawnej, rozliczalności, budżetu, personelu i kwestii organizacyjnych (**art. 3 ust. 1** projektów). Wymóg skutecznego i niezależnego realizowania kompetencji i zadań organów ds. równości przedmiotowe projekty podkreślają w szczególności w odniesieniu do organów ds. równości wchodzących w skład organów wielomandatowych, wyposażonych w kompetencje szczegółowe w zakresie zasady równości oraz ogólne – w zakresie ochrony pozostałych praw człowieka (jak to miejsce w przypadku RPO), wskazując, by ich struktura wewnętrzna umożliwiała osiągnięcie wskazanych standardów normatywnych. W odniesieniu do tej kwestii podkreślić należy, iż niezależność i niezawisłość działania Rzecznika Praw Obywatelskich gwarantuje art. 210 Konstytucji RP. **Niezależność jest przy tym niezbędnym warunkiem skutecznego wykonywania przez organ ds. równości jego mandatu.**

---

¹⁵ Zob. „Ochrona przed dyskryminacją w Polsce...”, op. cit., str. 37 i nast.

Doprecyzowania wymaga uregulowanie z **art. 3 ust. 4**, według którego państwa członkowskie zapewniają odpowiednie zabezpieczenia w strukturze wewnętrznej organów wielozadaniowych, aby zagwarantować niezależne wykonywanie ich kompetencji w dziedzinie równości, gdyż bezpośrednio rzutuje ono na funkcjonowanie RPO. W mojej ocenie wdrożenie tego postanowienia będzie służyć poprawie efektywności wewnętrznej struktury, o ile jednak postawione zostaną do dyspozycji odpowiednie środki umożliwiające stworzenie właściwej struktury organizacyjnej.

Projekty w **art. 4** nakładają na państwa członkowskie obowiązek wyposażenia organów ds. równości w zasoby (kadrowe, techniczne i finansowe) wystarczające do skutecznego wykonywania wszystkich zadań i kompetencji. Pragnę zauważyć, że kwestia odpowiednich zasobów postawionych do dyspozycji organu ds. równości była wielokrotnie wskazywana przez RPO, ostatnio m.in. w korespondencji do Pani Minister z dnia 13 stycznia 2021 r.¹⁶, w raporcie „Ochrona przed dyskryminacją w Polsce. Stan prawny i świadomość społeczna”¹⁷, czy w wystąpieniu do Minister Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 7 marca 2022 r.¹⁸

W odniesieniu do **art. 5** projektów, doprecyzowujących rolę organów ds. równości w promowaniu równego traktowania, należy zauważyć, że obecnie w katalogu działań RPO wymienionych w art. 17b ustawy o RPO nie wskazano wprost „promowania” równego traktowania. Zobowiązanie do takiego działania dodaje natomiast explicite rządowy projekt ustawy – Kodeks pracy oraz niektórych innych ustaw, przyjęty przez rząd 10 stycznia 2023 r.¹⁹ i procedowany aktualnie w Parlamencie. Zgodnie z jej art. 3 art. 17b ustawy o RPO otrzymałby

---

¹⁶ Zob. wystąpienie RPO do z dnia 13 stycznia 2021 r., znak: XI.801.9.2020.ASZ, dostęp pod adresem: <https://bip.brpo.gov.pl/pl/content/nie-ma-rownosci-bez-wrazliwosci-rpo-na-dziesieciolecie-ustawy-rownosciowej> [dostęp: 27.02.2023 r.].

¹⁷Dostęp pod adresem <https://bip.brpo.gov.pl/pl/content/ochrona-przed-dyskryminacja-w-polsce-stan-prawny-i-swiadomosc-spooleczna> [dostęp: 27.02.2023 r.]

¹⁸Znak: XI.022.1.2022.ASZ, dostęp pod adresem: <https://bip.brpo.gov.pl/pl/content/rpo-mrips-projekt-plcie-dzieci-nerowny-podzial-opieki-projekt> [dostęp: 27.02.2023 r.]

¹⁹ Rządowy projekt ustawy o zmianie ustawy - Kodeks pracy oraz niektórych innych ustaw, druk sejmowy nr 2932, dostęp pod adresem: <https://www.sejm.gov.pl/sejm9.nsf/druk.xsp?nr=2932> [dostęp: 27.02.2023 r.].

brzmienie: „Do zakresu działania Rzecznika, dotyczącego realizacji zasady równego traktowania, należy również promowanie, analizowanie, monitorowanie i wspieranie równego traktowania wszystkich osób”. Rzecznik Praw Obywatelskich nie przyjmuje aktualnie strategii, o której mowa w art. 5 lit. b projektów dyrektyw.

Przepis **art. 6** projektów dookreśla sposób działania organów ds. równości po otrzymaniu skargi. Przewiduje on, w art. 6 ust. 4, wydanie wstępnej oceny skargi na podstawie informacji przekazanych dobrowolnie przez zaangażowane strony. Organy ds. równości informują skarżących o swojej wstępnej ocenie oraz o tym, czy zamierzają zamknąć skargę czy też istnieją podstawy do dalszego działania. Wymaga zastanowienia, czy sposób działania RPO po zapoznaniu się z wnioskiem do niego skierowanym w sprawach o dyskryminację odpowiada sposobowi działania przewidzianemu projektowanym przepisem dyrektywy. Obowiązkiem Rzecznika jest zawiadomienie wnioskodawcy i osoby, której sprawa dotyczy, o swojej decyzji co do sposobu działania w sprawie. Zastosowanie art. 11 ust. 1 pkt 2–4 ustawy o RPO kończy w sprawie objętej wnioskiem postępowanie przed Rzecznikiem, natomiast skorzystanie z art. 11 ust. 1 pkt 1 ustawy nakłada na Rzecznika obowiązek podjęcia dalszych czynności w sprawie. Ustawa nie nakłada na Rzecznika w tym zakresie obowiązku szczegółowego wyjaśnienia motywów, którymi kierował się, podejmując decyzję o sposobie postępowania ze skierowaną do niego sprawą. Dopiero wówczas, gdy sprawa została podjęta przez RPO i po jej zbadaniu Rzecznik, jeśli nie stwierdził naruszenia wolności i praw, jest on zobowiązany wyjaśnić wnioskodawcy przesłanki tego typu ustalenia (art. 14 pkt 1 ustawy).

W odniesieniu do **art. 7** projektów, przewidującego możliwość oferowania stronom przez organy do spraw równości polubownego rozstrzygnięcia ich sporu, należy stwierdzić, iż w aktualnym stanie prawnym RPO nie ma kompetencji do prowadzenia usług mediacyjnych, które miałyby zakończyć się ugodą między stronami sporu. Wskazywanie dostępnych procedur polubownego załatwienia sprawy można natomiast uznać za mieszczące się w kompetencji wynikającej z art. 11 ust. 2 ustawy o RPO. Należy też uwzględnić, że przyznanie organu ds. równości możliwości prowadzenia mediacji w celu zawarcia przez strony ugody, na gruncie projektów, ma charakter fakultatywny, a zatem procedura może być realizowana przez inne, istniejące w krajowym porządku instytucje.

W polskich uwarunkowaniach prawnych postępowanie wyjaśniające prowadzone przez RPO – w następstwie skargi lub z własnej inicjatywy – w sprawach zarzucanej dyskryminacji jest uregulowane w sposób zasadniczo zgodny z treścią **art.**

8 projektów z zastrzeżeniem, że poza aktualnym zakresem ustawowych kompetencji RPO pozostają działania lub zaniechania osób fizycznych czy też innych podmiotów prawa prywatnego, nawet wtedy, gdy godzą one w prawo do równego traktowania. W tej perspektywie trudności nastroczać może żądanie przekazania informacji przez podmioty trzecie, zwłaszcza podmioty prywatne, przewidziane fakultatywnie w **art. 8 ust. 3** projektów.

Artykuł 9 projektów przyznaje organom ds. równości uprawnienia procesowe w sprawach z zakresu prawa cywilnego lub administracyjnego w celu zagwarantowania, że przestrzegana będzie zasada równego traktowania określona w dyrektywach 79/7/EWG, 2000/43/WE, 2000/78/WE i 2004/113/WE, 2006/54/WE i 2010/41/UE. Na gruncie projektowanego uregulowania, prawo do działania w postępowaniach sądowych obejmuje prawo organu ds. równości do:

1. występowania jako strona w postępowaniach dotyczących wykonania lub kontroli sądowej decyzji podjętej przez organ równościowy (o ile organ ds. równości wydaje wiążące decyzje, o których mowa w art. 8 ust. 4 projektów);
2. przedkładania sądowi uwag jako amicus curiae;
3. wszczynania postępowań lub udziału w postępowaniach w imieniu lub na rzecz ofiary lub ofiar; w tym ostatnim przypadku konieczna jest zgoda ofiar;
4. wszczynania postępowania sądowego we własnym imieniu, w szczególności w celu zaradzenia dyskryminacji strukturalnej i systemowej w sprawach wybranych przez organ ds. równości ze względu na dużą liczbę tych spraw, ich powagę lub potrzebę wyjaśnienia kwestii prawnych (**art. 9 ust. 2**).

W polskich uwarunkowaniach prawnych wyzwaniem pozostawałoby prowadzenie postępowania w imieniu ofiary lub ofiar: Rzecznik nie zastępuje i nie wyręcza obywateli w prowadzeniu ich spraw, a więc nie świadczy usług typowo adwokackich. Problemy może także nastroczać realizacja w praktyce **art. 9 ust. 4** projektów, zgodnie z którym organom ds. równości nie będzie wolno przedstawiać w postępowaniach dowodów, które domniemany sprawca lub dowolna strona trzecia mieli obowiązek przedstawić we wcześniejszych dochodzeniach w tej samej sprawie z wyjątkiem, gdy organ ds. równości występuje jako strona w postępowaniach w sprawie wykonania jego własnej decyzji, jako strona w postępowaniach dotyczących kontroli sądowej takiej decyzji lub przedstawia amicus curiae.

Podkreślenia wymaga uregulowanie z **art. 9 ust. 3**, w którym wskazuje się na potrzebę stosowania actio popularis. RPO przedstawiał już uprzednio opinię, że m.in.

w kontekście underreportingu i obaw osób doświadczających dyskryminacji przed zgłoszeniem sprawy do organu ds. równości, możliwość wytoczenia powództwa bez konieczności wskazywania konkretnego podmiotu poszkodowanego, a dotyczącego określonego podmiotu i praktyki może być rozwiązaniem skutecznie eliminującym działania o charakterze dyskryminującym²⁰.

W odniesieniu do wynikającego z **art. 13** projektów obowiązku ustanowienia przez państwa członkowskie przejrzystych procedur zapewniających, aby rząd i inne instytucje publiczne w odpowiednim czasie konsultowały z organami ds. równości przepisy politykę, procedury, programy i praktyki związane z zasadą równości i niedyskryminacji wskazać należy na brak obecnie sformalizowanych reguł włączania RPO w proces tworzenia polityk publicznych, czy stanowienia prawa w zakresie przewidzianym tym przepisem (implicite podstawę prawną takiej aktywności RPO stanowi art. 17b ustawy o RPO) oraz na znaczące konsekwencje kadrowo-finansowe takiego rozwiązania, wydatnie zwiększającego liczbę zadań RPO jako organu ds. równości. Aktualizuje się przy tym zasadnicza wątpliwość dotycząca tego, czy pozycja ustrojowa RPO dopuszcza uznanie tego organu za stałego uczestnika procesu prawotwórczego, zwłaszcza w zakresie uregulowań ustanawianych w ramach administracji rządowej.

Doprecyzowania praktyki działania RPO wymagałaby także implementacja **art. 14 projektów** w części dotyczącej gromadzenia danych zagregowanych według przesłanek i dziedzin objętych dyrektywami: 79/7/EWG, 2000/43/WE, 2000/78/WE i 2004/113/WE, 2006/54/WE i 2010/41/UE. Jeśli zaś chodzi o dostęp do danych dotyczących równouprawnienia, to realizacja **art. 14 ust. 3**, wymagałaby wyraźnej podstawy prawnej zbierania danych statystycznych dotyczących praw i obowiązków wynikających ze wskazanych dyrektyw od podmiotów prywatnych przez RPO i – odpowiednio – kierowania zaleceń w tym zakresie (**art. 14 ust. 4**).

Liczę, że przedstawione wyżej – syntetycznie – uwagi dotyczące tych postanowień projektów, które implikować mogą największe wyzwania ustrojowe dla RPO jako organu konstytucyjnego, okażą się przydatne. Jednocześnie wyrażam nadzieję na naszą owocną współpracę w sprawie projektów i zachęcam do kontaktu również na poziomie bieżących kontaktów roboczych – w tym zakresie wskazuję Panią

---

²⁰ Zob. „Ochrona przed dyskryminacją w Polsce...”, op. cit., str. 44.

Magdalenę Kuruś, dyrektorkę Zespołu ds. Równego Traktowania w Biurze RPO [REDACTED]

Z poważaniem

Valeri Vachev

Zastępca Rzecznika Praw Obywatelskich

/-podpisano elektronicznie/